

Nova publicación:

Un diálogo entre os feminismos de Abya Yala e o Estado español

Montse Benito Soriano, Kenia Castaldo Oliva, Natalia Riera Manzano

Educación Entrepobos

Título
 'Voces desde as economías feministas: resistencias, arraigamentos, cuidados'
Editoras
 Cristina Carrasco Bengoa e Corina Rodríguez Enríquez

Edición
 Entrepobos
Diseño, maquetación e ecoedición
 Pol-len edicions
Ilustración
 Emma Gascó
Idioma
 Castelán

A publicación *Voces desde las Economías Feministas: resistencias, arraigos, cuidados*, é a segunda parte do libro *Economía Feminista: desafíos, propuestas, alianzas*, publicado en 2017 por Entrepobos, coeditado por Cristina Carrasco Bengoa e Carme Díaz Corral, e que tan bos resultados tivo en lecturas, presentacións, webinaros e vínculos coas autoras.

Este novo libro contou coa participación de máis de vinte autoras de Abya Yala (distintos países) e o Estado español (Euskadi e Catalunya), que decidiron acompañarnos e aportar as súas voces e miradas diversas. A elas-eles agradecemos a complicitade e dedicación que nos brindaron neste traballo.

Damos as grazas a todas as autoras que ofreceron os seus artigos para publicar neste libro: as coeditoras Cristina Carrasco Bengoa e Corina Rodríguez Enríquez, así como Amaia Pérez Orozco, Silvia Piris Lekuona, Colectiva XXK, Nalu Farias, Tica Moreno, Camila Baron, Amparo Bravo Arias, Fernanda Moscoso Briceño, Catalina Valencia, Miriam Nobre, Claudia Korol, Ana Felicia Torres Redondo, Patricia Amat, Verónica Gago, Aura Cumes, Breny Mendoza, Carmen Díaz Corral, Valeria Mutuberría Lazarini e Georgina Alfonso González.

Dende o principio, as motivacións para a publicación deste libro foron explorar e tratar de recoller os novos retos e propostas das economías feministas, con aportacións dende diferentes territorios, áreas e niveis de abordaxe. Amosar que as economías feministas son, hoxe por hoxe, un movemento teórico e de intervención para a transformación social que vive un momento de renovada vitalidade, con capacidade de realizar aportacións imprescindibles e ofrecer alternativas aos movementos sociais emancipadores en diversos territorios, áreas e contextos diante do chamado *conflicto capital-vida*.

“No contexto actual de crises globais superpostas rescatamos o conflito como unha oportunidade, atopando os lugares comúns dende os que actuar.”

No noso camiñar polos territorios de Abya Yala con organizacións irmás vimos a necesidade de potenciar diálogos para a construción de argumentos e accións en sinerxia cos feminismos do Sur global dende as diversas miradas e acentos, e dende unha perspectiva decolonial, feminista, antirracista e anticapitalista. No contexto actual de crises globais superpostas rescatamos o *conflito* como unha oportunidade, *atopando* os lugares comúns dende os que actuar. Crear comunidade de comunidades: tecendo redes, complicidades, coidándonos.

Os movementos feministas teñen o potencial de unir a resolución das urxencias coa proposta de horizontes transformadores que permitan unha soberanía feminista que posibilite a transición cara a outros modelos de vida.

En palabras de Cristina Carrasco e Corina Rodríguez, *“o libro é, simultaneamente, unha compilación de reflexións críticas e un convite a seguir pensando colectivamente. Tamén un estímulo en tempos que se presentan difíciles, con restauracións neoliberais e fascistas, con vidas que se precarizan cada vez máis, con violencias de todo tipo. Sabérmonos persistentes na busca de camiños alternativos alimenta a esperanza”*.

ESTABLECER DIÁLOGOS PARA AMPLIAR MIRADAS

A proposta de EntrePobos de coordinar este libro coincidiu co interese das propias autoras que veñen traballando reflexións críticas dende Abya Yala e dende o Norte de fala hispánica. Proponen diálogos entre economías feministas denominadas eurocéntricas e as economías feministas de Abya Yala. Nestes diálogos pártese dos límites das olladas convencionais da economía feminista, e a potencia dos desenvolvementos que se viñeron dando en Abya Yala e nalgúns lecturas críticas dende Europa.

A vontade de establecer estes diálogos para ampliar miradas, segundo Cristina Carrasco e Corina Rodríguez, establécese sobre *“as distintas manifestacións dos feminismos populares e indíxenas, decoloniais e comunitarios, que desenvolveron teoría e praxe dende os territorios afectados pola conquista e a colonización”*. Nestes

feminismos e nas economías feministas, *“hai autoras que abordan e debaten sobre unha liña máis teórica, e outras que reflexionan a partir de experiencias da vida cotiá, urbana e/ou campesiña. Dos feminismos que veñen do Norte global centrarémonos na economía feminista da ruptura, onde tamén se combinan a visión teórica e a experiencia do activismo e a práctica política.”*

Nun percorrido conceptual polos diferentes artigos destacamos diversas ideas:

1. **Corpo-territorio:** Lugar de vida común, de comunidade que reconece a súa pertenza ao territorio e que se percibe como o centro organizador da existencia onde, de maneira colectiva, se sostén a vida.

2. **Os coidados como base da vida:** Enxergar xeitos de organización social dos coidados que reconezan a interdependencia e a eco dependencia dende aproximacións ao coidado dende as prácticas concretas en Abya Yala e prácticas alternativas no Norte global.

3. **Extractivismos:** Nin os nosos corpos nin os nosos territorios son espazos de conquista.

Resistencia e acción colectiva dunha comunidade enraizada nun territorio, construíndo teoría e praxe feminista que busca un ben vivir diante do avance extractivista do capitalismo, que ameaza os bens comúns e a vida no territorio, e creba as interdependencias entre as naturezas.

4. **Patriarcado precolonial?** Falar de “enronque patriarcal” ou de prácticas patriarcales en comunidades indíxenas pode implicar que existiu un patriarcado precolonial. O feminismo comunitario manté unha posición antipatriarcal e exige outra forma de comunidade. A diferenza con outras realidades é que a loita contra a dominación dos homes é comunitaria.

5. **Contradición capital-vida? Como sostemos a vida?:** O conflito estase avivando e a contradición faise máis evidente. O capital mercantiliza a vida e endebeda os fogares, reforzando a espiral do extractivismo financeiro. No Sur global, o conflito capital-vida atravesada con forza todos os territorios e a meirande parte dos corpos.

6. **Tempos en conflito:** Nas comunidades campesiñas, a noción e o uso do tempo establececiase e establécese polos ritmos dos fenómenos naturais. Existen experiencias urbanas nas que as compañeiras fan importantes esforzos para non reproducir as lóxicas desposuidoras da produtividade dende, fundamentalmente, formas cooperativistas de organización como alternativas ao capitalismo.

7. **O potencial do diálogo de saberes:** Hai un enorme potencial neste diálogo de saberes. Aquí só temos unhas pequenas pinceladas de toda a teoría desenvolvida xunto a unha enorme experiencia e práctica política. Aínda hai moito camiño por percorrer, dende facer máis concretas algunhas das propostas, ata pensar estratexias e camiños de transición.

Agardamos que esta publicación sexa de utilidade a todas as persoas e colectivos cos que compartimos desexos, soños e loitas cotiás, dos que aprendemos cada día, como aportación neste proceso de apoio mutuo para a construción dunha intelixencia colectiva común e antipatriarcal.

Dende EntrePobos queremos agradecer moi especialmente ás coeditoras e autoras Cristina Carrasco Bengoa e Corina Rodríguez Enríquez o seu traballo de investigación, edición e recopilación nesta publicación. Sen o seu apoio, este libro nunca se tería escrito e, por iso, este traballo perténcelles. 🧡

Podes mercalo na web de editorial Pol-len ou en librerías especializadas

